

התוועדות

כבוד קדושת
אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

י"ג תמוז, ה'תשל"ב

חלק ג – יו"ל לש"פ מטות-מסעי, ה'תשע"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

חיים שאול בן חנה

יצחק שמואל לייב בן חיי לאה

בקשר עם יום הולדת שלהם – כ"ד תמוז

לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות

ולשנת הצלחה רבה ומופלגה בכל מעשה ידיהם

ברוב טוב גשמי ורוחני ומתוך שמחה וטוב לבב

"כמסת ידו". וכל הרוצה, ירשום שמו ושם אמו, כדי להזכירו על הציון של בעל הגאולה והשמחה.

והברכה האמורה ש"הנוטל פרוטה .. מתברך" — תחול על הפרוטות של כל המשתתפים בכספיהם הפרטיים, שכל פרוטה תביא להם ברכה רבה ומרובה, שכוללת ברכה כפשוטה, ברכה בכמות, וברכה באיכות — לנצל את הפרנסה עבור דברים בריאים ושמחים, עניני יהדות, תורת וחסידות, ובשמחה ובטוב לבב.

* * *

הוספה

בי"ה. כ"ג תמוז תשי"ג
ברוקלין.

האברך ... שי

שלום וברכה!

זה עתה נתקבל מכתבו מעש"ק פנחס, ולפלא שלא הודיע סמוך להנתוח שעבר בשלום ובהצלחה, ואף שכבר מנהג נושן הוא גם לחסידים הראשונים כו', וכידוע מכתב כ"ק רבינו הזקן שהתאונן על זה, אבל הרי כדאי ללמוד מהם שאר הנהגות ולסיים בהנהגה זו וכו'. כן לפלא עוד יותר גדול שאינו מזכיר במכתבו דבר בהנוגע לשיעורי לימוד שלו בנגלה ובחסידות שהרי זה כל האדם את האלקים ירא ואת מצותיו שמור, ושאר הענינים הם בתור הכשר וכלי לזה, והאריכות בזה אך למותר.

בברכה לבריאות הנכונה הן בגשמיות והן ברוחניות.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
המזכיר

❁ ❁ ❁

מכתב כ"ק רבינו הזקן שהתאונן על זה: ראה אג"ק שלו אגרת קכו (ע' תכט).
זה כל האדם את האלקים ירא ואת מצותיו שמור: קהלת יב, יג.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ מטות-מסעי, הבעל"ט — הננו מוציאים לאור חלק שלישי מהתוועדות י"ג תמוז ה'תשל"ב, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לש"פ חוקת, חלק שני לש"פ פינחס).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ד תמוז, ה'תשע"ז,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2017 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5777 • 2017

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס "ועד הנחות בלה"ק"
(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחי

ויה"ר שלא יתייראו להוציא עוד הוצאות, ובלבד שיהי' באופן מסודר של תועלת.

ובטוחני — כיון שישראל "נתבעין ונותנין"¹³¹ — שיתרמו ל"קרן השבעים" באופן שיוכלו לעמוד בהתחייבות (עם היותה בלי נדר) לכסות "מעשר" ההוצאות מה"קרן", ועד שיהי' גם "די והותר"¹³² שיוכלו להקים עוד כו"כ מוסדות בהוספה על השבעים ואחד, עד לשלימות במנין מאה, ולאחרי המאה — יותר ויותר, "עד כי חדל לספור"¹³³,

וענין זה ימהר ויביא את קיום היעוד "והי' מספר בני ישראל כחול הים"¹³⁴, "אשר לא יספר מרוב"¹³⁵, ובקרוב ממש.

* * *

לב. כרגיל בכל פעם ופעם בהתוועדות להזכיר בנוגע לענינים דלימוד התורה לשמה, ובפרט במוסדות ("אהלי כו") שנקראים על שם בעל הגאולה והשמחה¹³⁶.

וכרגיל — עורכים "מגביות" בהתוועדויות, ליתן כנדבת לבו הטהור, וכל המרבה הרי זה משובח, אפילו אם יהי' יותר מכפי "נדבת לבו", כמדובר בהתוועדות דחג השבועות¹³⁷ בפירוש הכתוב¹³⁸ "כמסת ידך", שזהו יותר מכפי "נדבת לבו".

ואח"כ ינצלו זאת בהצלחה רבה — ע"ד דברי הגמרא במסכת בב"ב¹³⁹ "כל הנוטל פרוטה מאיוב מתברך", דכיון שזוהי "קופה" שבה משתתפים אנשים צדיקים וישרים (שהרי הנותנים להקופה אינם עושים זאת לשם איזו פני' ח"ו, אלא מצד המעלות שנאמרו באיוב: "איש תם וישר"¹⁴⁰ וכו', כמבואר בגמרא שם) — תומשך בכספי הקרן הצלחה מרובה, ועד שפרוטה אחת תביא ברכה רבה וגדולה ביותר.

ועי"ז יתוסף בפעולות דהפצת המעינות חוצה — כדיוק הלשון "הפצה", ועד שענין זה יביא לידי קיום היעוד¹⁴¹ "מלאה הארץ דיעה את הוי' כמים לים מכסים", ובקרוב ממש.

וכאמור — יתן כל אחד כפי נדבת לבו הטהור, ויתירה מזה:

(131) ראה ירושלמי שקלים פ"ה ה"א. סמ"ב (תו"מ חס"ה ע' ...). וש"נ. יל"ש תרומה רמז שסח.
(132) ע"פ ויקהל לו, ז.
(133) מקץ מא, מט.
(134) הושע ב, א.
(135) וישלח לב, יג.
(136) ראה גם שיחת י"ב תמוז דאשתקד מלכים בסופך.
(137) לעיל ע' ...
(138) פ' ראה טז, יו"ד.
(139) טו, ב. וש"נ.
(140) איוב א, ח. ב, ג.
(141) ישעי' יא, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים בסופך.

כד. ע"ד האמור לעיל (ס"ז) שכאשר מתרגלים משך זמן בהנהגה מסויימת בצד הלא טוב אזי קשה לשנותה — כן הוא גם בנוגע למי שעד עתה הורגל לעסוק רק עם א' מהסוגים ד"מחבבי תורתנו", "שומרי מצוה" ו"אשר בשם ישראל יכונה" (או אלו שביניהם),

— אם מצד ההרגל שנעשה טבע, או שמלכתחילה מטבע תולדתו אוהב להתעסק עם בעלי שכל, ולכן עיקר התעסקותו עם "מחבבי תורה"; או שאוהב להתעסק עם בעלי פועל, ולכן עיקר התעסקותו עם "שומרי מצוה"; או שאוהב בטבעו דוקא ענין של "איכפא מסתברא", וכיון שצריך לנצל כח זה בהפצת היהדות, מחפש אדם שסבור להיפך כדי שיוכל למלא טבע נפשו לומר "איכפא מסתברא" ולהפוך את הזולת, ולכן מתעסק בעיקר עם זה ש"בשם ישראל יכונה" —

שקשה לדרוש ממנו לצאת ממדידה והגבלה ולעסוק (בכת אחת או עכ"פ להתחיל לעסוק) עם כל ג' הסוגים הנ"ל.

ובהקדם המבואר בתורה אור⁸⁹ בדברי ר' יוסי בן קיסמא לרבי חנינא בן תדריון "כלום מעשה כן לידך וכו'"⁹⁰ (שהתנהג כמו בנימין הצדיק⁹¹) — שכדי לברר אם הנהגה בענין הצדקה היא מצד הטבע או מצד ציווי הקב"ה, יש לבחון אם הוא שייך למעשה שהוא היפך החסד. וע"ד שמצינו אצל היהודי הראשון, "אחד הי' אברהם"⁹², שדוקא במעשה העקידה נאמר⁹³ "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה" — כיון שהיתה סברא לומר שלהיותו איש החסד גם מצד טבע נפשו וטבע גופו, לא יפלא שמפיץ אלקות בכל מקום, מכניס אורחים וכו'; זהו אמנם ציווי הקב"ה, אבל גם טבע גופו ונפשו מתאים לזה. ולכן, אימתי היתה תכלית השלימות בנסיונותיו — כשנתנסה בענין העקידה, שזהו ענין של שפיכות דמים, היפך טבע החסד והרחמים והצדק, ואעפ"כ עשה זאת "בזריזות נפלאה וכו'"⁹⁴, ולכן "עתה ידעתי וגו'", כיון שרואים שיש אצלו גם ענין הגבורה, שיכול להיות רק מצד היותו "ירא אלקים", וזוהי ההוכחה גם בנוגע לכל ההנהגות שלו, שהם (לא מצד טבעו, אלא) מצד ציווי הקב"ה⁹⁵.

ועד"ז בעניננו, שדורשים ממנו שלמרות הטבע שלו [כולל גם אם שינה את טבעו, אלא שכבר התרגל בעבודה באופן כזה, ו"הרגל נעשה טבע" (כמבואר בארוכה בתניא⁹⁶)], יתחיל להתעסק עם סוגים שהם

(89) תולדות יט, סע"ב ואילך.
(90) ע"ז יח, א.
(91) ראה לקו"ש ח"כ ע' 306 ובהנסמן שם.
(92) יחזקאל לג, כד.
(93) וירא כב, יב.
(94) תניא אגה"ק סכ"א.
(95) ראה תניא אגה"ק סי"ג. ובכ"מ.
(96) פי"ד. פט"ו. פמ"ד.

הפכיים לגמרי [מחבבי תורה] — בעלי שכל; "שומרי מצוה" — אנשים בעלי פועל, ו"אשר בשם ישראל (רק) יכונה" — סוג אחר לגמרי, שאצלם צריך לפעול ענין של "איפכא מסתברא"; אלא שזוהי עבודה גדולה, כיון שצריך לצאת מהמדידה וההגבלה שלו.

אמנם, כשמדובר אודות ענין שנוגע אל הזולת — הרי זה ע"ד שמצינו בנוגע למצות צדקה בכלל, שלעני מקבל הצדקה אין נפק"מ אם כוונת הנותן היתה לשמה,

[ועד להמדובר בארוכה בהתוועדות הקודמת⁹⁷ אודות מאמר הספרי⁹⁸ שהמאבד סלע ובא עני ומצאה ונתפרנס בה הנה עז"נ⁹⁹ "ולך תהי' צדקה" — אע"פ שלא זו בלבד שלא היתה לו כוונה ליתן צדקה, אלא יתכן שאינו יודע שאיבד הסלע, או שמצטער על איבוד הסלע, כיון שאין בזה נפק"מ לעני שע"י סלע זה החי' את נפשו ונפש בני ביתו],

ומזה מובן גם בנוגע לאלו שמצד הטבע וההרגל שלהם מסוגלים הם לעבודה הנ"ל — שלהם נקל יותר והן פועלים זאת באופן ד"יפה שעה אחת קודם", וביתר שאת וביתר עוז.

כה. ובנוגע לענינו, שצריך לעמוד בכל הנסיונות ולעסוק בהפצת היהדות, תורה ומצוותי' — הנה אלו שרגילים בזה, עד שנעשה "כמו טבע בנפשותיהם", הם אלו שעלו לאחרונה מהמדינות ש"מאחורי מסך הברזל": למעלה מיוכל שנים, שנקרא ע"פ דין בשם "עולם",

— כדאיתא במכילתא על הפסוק¹⁰⁰ "ועבדו לעולם" שחמישים שנה קרויין "עולם", וזהו שאמרה חנה על שמואל הנביא שתשאיר אותו ב"שילה" באופן ש"ישב שם עד עולם"¹⁰¹, וכיון שמואל חי בן נ"ב שנה, ובהיותו בן שנתיים הביאה אותו חנה לשילה, נמצא ש"עולמו" הי' חמישים שנה — היתה כל הנהגתם באופן של מסירות-נפש בפועל על כל ענין של תורה ומצוותי', הן על "קלה שבקלות" והן על "חמורה שבחמורות".

וכיון שכן, הרי בצאתם משם, יש לצפות מהם — ויש להם את הכחות וההכנה הדרושים לכך — לפעול בענין זה ביתר שאת וביתר עוז, ובאופן ש"יפה שעה אחת קודם".

כו. ולכן, גדולה הרחמנות על אלו שבאו משם, ומצד סיבות שונות

97 (100 משפטים כא, ו ובפרש"י. וראה קידושין טו, סע"א.
98 תצא כד, יט.
99 שם, יג.
101 שמואל-א א, כב ובפרש"י. וראה ירושלמי ברכות פ"ד ה"א.

וכדי להתחיל בזה מתוך שמחה — יאמרו "לחיים" אלו שכבר התחילו לעסוק בזה, ועאכו"כ אלו שכבר הקימו את המוסדות.

וגם אלו שלא נמצאים כאן — הנה קרוביהם או ידידיהם שנמצאים כאן יכולים לומר "לחיים" בשמם, בתור "שלוחו של אדם כמותו"¹²⁷, ולאח"ז להודיע להם שיעסקו בזה ביתר שאת וביתר עוז — שהרי זה ענין של זכי' גדולה, ו"זכין לאדם שלא בפניו"¹²⁸.

וענין זה יפעל גם את הענין ד"זכה" לפי הפירוש החסידי — מלשון זיכוך, שהוא בעצמו נעשה מזוכך ורוחני ומואר יותר, ועי"ז נעשית גם כל המשפחה וכל הסביבה באופן מזוכך יותר.

ועי"ז נעשים כלי ראוי לקבל את אורו של הקב"ה, "ה' יהי' לך לאור עולם"¹²⁹, ומענין ה"אור" נמשך אח"כ ב"מים" ו"רקיע", ככל הפירושים שבדבר¹³⁰,

ועד שנמשך למטה מעשרה טפחים, בהצלחה מופלגה בלימוד התורה וקיום המצוות, יסוד המוסדות והפצת היהדות, שע"ז יתוסף ככל הדרוש ויותר מזה, "מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה" — בבני חיי ומזוני, ובכולם — רויחי.

* * *

לא. דובר כבר כמ"פ שכאשר יודעים שלאחרי זמן יצטרכו לכתוב ולהודיע מה שעשו — הנה נוסף לכך שבקדושה בכלל צריך להיות כל ענין מתוך סדר, ובמילא צריך למסור גם דין וחשבון, כרגיל, ובפרט כפי שבעל הגאולה והשמחה תבע בזה, הרי רואים בפועל שנוגע הדבר בגוף העבודה, כיון שדיעה זו (שפעם בחודש יצטרכו לכתוב למקום אחר מה פעלו במשך החודש) מזרזת שתהי' ההתעסקות ביתר מרץ, ובאופן מסודר, בידעו שמישהו אחר ידע מה פעל וכיצד פעל, ואם ניצל את הזמן כפי שצריך להיות.

ובפרט שיש בזה גם ענין של "מתן שכרה בצידה":

בהמשך להמדובר ב"א ניסן¹¹⁵, שיתנו מ"קרן השבעים" עשר אחוז, "מעשר", בתור השתתפות בהוצאות של שבעים ואחד המוסדות — הנה כשישלחו דין וחשבון עבור שלשת חדשים שעברו, ויצינו את סכום ההוצאות, אזי ישלחו בלי נדר את העשרה אחוז, ה"מעשר", מהשתתפות הקרן.

127 ברכות לד, ב (במשנה). וש"נ.
128 עירובין פא, רע"ב (במשנה). וש"נ.
129 ישע"י ס, כ.
130 ראה ספר הערכים חב"ד (כרך ג) ערך אור מים רקיע (ע' תא ואילך). וש"נ. וראה גם ת"מ חכ"א ע' 52 ואילך. ע' 140 ואילך.

ל. דובר ב"א ניסן¹¹⁵ (בתוך שאר הדברים) אודות הקמת מוסדות חדשים — לכל הפחות שבעים ואחד.

ועתה, "כמשלש החדשים"¹¹⁶, שכבר עברו מאז שלשה חדשים — הרי כאן המקום והזמן לעשות שני ענינים:

הא'¹¹⁷ — לעורר ולעודד את אלו שכבר התחילו לעסוק בזה והצליחו לפעול, שימשיכו בזה באופן דהולך ומבסס, בדוגמת האמור לעיל¹¹⁸ ממאמר המדרש¹¹⁹: "לכוונן העולם", באופן ד"תכוון.. בל תמוט"¹²⁰, שזהו ענין החיזוק, וחיזוק של דבר חי הוא ע"י צמיחה והוספה, "לאפשא לה"¹²¹; ואילו שמאילו סיבה שתהי' רק התחילו — ישתדלו להשלים זאת באופן שיהי' זה "מוסד" לכל פרטיו, ועד שיחול על זה גם הענין ד"לאפשא לה", לכווננו ולהוסיף עליו ולהאיר על ידו.

ואלו שהוצרכו לעסוק בזה ומאיזה סבות שונות ומשונות לא עשו זאת — יפה שעה אחת קודם ש"יחטפו" לעסוק בזה.

וכיון שצריכים לשוב בתשובה על הזנחת הענין במשך שלשה חדשים — תהי' הפעולה בזה ע"פ המובא באגרת התשובה¹²²: "אם הי' רגיל לקרות דף אחד יקרא ב' דפים" — אם היו מצפים ממנו להקים מוסד אחד, עליו להקים ב' מוסדות; "לשנות פרק א' ישנה ב' פרקים וכו'" — אם היו מצפים ממנו להקים מוסד ש"יפרק" את גשמיות וחומריות העולם (כדברי בעל השמחה והגאולה¹²³ בפירושו מאמר חז"ל¹²⁴ "הלומד תורה לפרקים"), "ישנה שני פרקים", ב"פ ככה.

וכיון שישנה על זה ברכת בעל הגאולה והשמחה, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו — מיוסד על מאמר חז"ל¹²⁵ "אדם מקדש עצמו מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה", שכמה שעושים למטה, נחשב ונקרא בשם "מעט", ובמילא נעשה הענין ד"מקדשין אותו הרבה" ו"מלמעלה" שלא בערך יותר — ברור הדבר שיצליחו בזה, ועד — באופן ד"יגעת ומצאת"¹²⁶, וכמדובר כמ"פ¹²⁶ שלא נאמר "יגעת והשגת", אלא "יגעת ומצאת" דוקא, באופן של מציאה, שלא בערך לגבי היגיעה שהשקיעו בזה.

(115) סל"ב (לעיל ע' ...).
 (116) ע"פ וישב לח, כד.
 (117) ענין הב' — כנראה הוא המדובר ב"היום יום" יא אלול). וראה גם שיחת י"ב תמוז לקמן סל"א (המו"ק).
 (118) במאמר פ"ג (לעיל ע' ...).
 (119) שמור"ר פט"ו, ז.
 (120) תהלים צג, א.
 (121) זח"א יב, ב.
 (122) ספ"ט.
 (123) ראה אג"ק שלו ח"ג ע' תז (נעתק ב"היום יום" יא אלול). וראה גם שיחת י"ב תמוז תשי"א סכ"א (תו"מ ח"ג ע' 202). וש"נ.
 (124) סנהדרין צט, ריש ע"ב.
 (125) יומא כז, רע"א. הובא בתניא ספכ"ז.
 (126) ראה גם תו"מ חמ"ט ע' 175. וש"נ.

ומשונות — בגלל שהוטרדו מיד בענינים של הסתדרות ופרנסה כו' כפשוטם ממש — לא הי' להם זמן פנוי ומקום פנוי בראש לדאוג לכך שלכל לראש יתקשרו ביניהם בארגון חזק ואיתן על מנת להמשיך בתנועת המסירות-נפש, באופן של מסירות הרצון מתוך הרווחה, בנוגע לעצמם, וכאמור לעיל גם לצרף עליהם עכ"פ עוד תשעה יהודים, כך שביחד יהיו "עשרה שיושבים ועוסקים בתורה"⁸² בפשטות, ובאופן ש"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה"¹⁰² — בהידור בקיום המצוות, כולל מצות "ואהבת לרעך כמוך"⁵², שהיא "כלל גדול בתורה"¹⁰³ — להפיץ את היהדות בכל מקום שיש צורך בכך, כיון שעדיין חסרה שם תנועת המסירות-נפש, שאצלם נעשתה "טבע בנפשותיהם".

וכמדובר כמ"פ, הן בפרטיות ביחידות וגם בפרסום, שסוכ"ס היתה גם תועלת גדולה בהסתדרותם בפשטות בענין של דירה ופרנסה וכו' — אם היו מתאספים יחד באופן של "אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם"¹⁰⁴, ולאח"ז היו יכולים באופן מאורגן לדרוש ולפעול בקלות את כל עניני ההסתדרות כרצונם — בד' אמות של יהדות בגלוי.

כז. יש אמנם לימוד-זכות עליהם — לכל לראש — הסיבה הפשוטה, שמצד מצב הדברים הוצרכו להתעסק מיד עם הסתדרות בענינים של פרנסה ודירה וכו' וכו'.

ויש עוד טעם פנימי שקשור עם תכונת הנפש:

כאשר אדם רגיל לתנועה של מסירות-נפש בגלל שעומד בלחץ של גזירה כו', ולפתע משחררים אותו למקום חפשי שאף אחד לא לוחץ אותו — אזי מאבד את ההכרח שחייב לעמוד בתנועה של מסירות-נפש, כיון שאין לו משהו שצריך ללחום נגדו; הוא לא מוכרח לנצל את כח המסירות-נפש בחיי יום-יום, כיון שהוא חפשי ללכת לבית-הכנסת להתפלל ולהניח תפילין, ולשלוח את ילדיו לחינוך כשר ע"פ התורה, שהרי נמצא עכשיו במקום שאין על זה גזירות המונעות ומעלימות.

ובמילא, כל כח, ככל שמשתמשים בו פחות, הרי הוא הולך ונחלש.

וכידוע הדוגמא בזה — "מבשרי אחזה אלוקה"¹⁰⁵ — מבשר הגוף, שכאשר ישנו חלק בגוף שמפסיקים להשתמש בו, מאיזו סיבה שתהי', הוא הולך פחות או עוסק פחות במלאכת יד וכיו"ב, הרי זה גורם שה"שרירים" של הרגל או היד מפסיקים להתפתח, ואפילו אם הם היו מפותחים מקודם, הרי הם הולכים ונחלשים.

(104) נוסח תפלת ימים הנוראים.

(105) איוב יט, כו.

(102) קידושין ב, ב. וש"נ.

(103) תו"כ ופרש"י עה"פ.

וכפי שמצינו בגמרא¹⁰⁶ בנוגע ל"אכלושי דמחוזא" (במחוזא .. היו בני אדם הרגילים לשאת משאות תמיד), "דאי לא עבדי — חלשי".

ועד"ז רואה כל אחד בעצמו, באברי גופו, שככל שעסוק יותר בהילוך, מתחזקים יותר שרירי הרגל, וככל שעסוק יותר בעבודת יד, מתחזקים יותר הידים, ועד"ז בכל אבר ואבר, ועד לאבר היותר מזוכך — המוח שבראש, שככל שמשתמש בו יותר, מתפתחים יותר כח החכמה כח הבינה וכח הדעת ע"י ההתעסקות בהם גופא.

ומזה מובן גם בנוגע להאמור לעיל אודות כח המס"נ אצל היוצאים מאחורי מסך הברזל.

אמנם, אע"פ שישנו לימוד-זכות, וישנה ההסברה לסיבת הדבר — הרי זה רק ביאור מדוע המצב הוא באופן כזה, אבל אין זה משנה את המצב הבלתי-רצוי למצב רצוי.

ולכן, מצוה להשתדל (ואולי עדיין לא מאוחר) בנוגע לאלו שנמצאים כבר משך זמן מחוץ למסך הברזל, שעכ"פ מכאן ולהבא "ירתמו" את עצמם ואת ידידיהם וחבריהם וקרוביהם בתנועה ש"יעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם" — שיהי' אצלם מעמד ומצב ד"כן בקודש חזיתך" כמו בזמן שהיו "בארץ צי' ועיף"¹⁰⁷.

וענין זה יהי' מיד גם הכנת הדרך עבור אלו שעכשיו יוצאים ועולים משם משעבוד לחירות — שמיד בבואם, הנה בתקופה הראשונה, עכ"פ "שנה אחת יהי' נקי"¹⁰⁸, יהיו משוחררים מכל הדאגות הגשמיות וכו', ו"ירתמו" את עצמם לכך שהמסירות-נפש שהיתה אצלם שם בגלוי, "תרעיש" עתה את הסביבה שאלי' באו, כך, שהם עצמם, ועל ידם — כל בני' שנמצאים בסביבתם ימסרו את נפשם ורצונם עבור לימוד התורה וקיום המצוות, כולל "ואהבת לרעך כמוך" — בנוגע לכל ג' הסוגים ד"מחבבי תורתנו", "שומרי מצוה" ו"כל אשר בשם ישראל יכונה".

כח. ובלי נדר, הנה מ"קרן השבעים"¹⁰⁹ — שבה צריכים להשתמש עבור דברים טובים ומועילים ודברים חדשים — יהי' "ואם בגבורות"¹¹⁰, שכל אלו שיקבלו על עצמם ש"שנה אחת יהי' נקי לביתו", כדי לבנות ה"דירה" לו ית' בתחתונים, יסייעו להם (נוסף על הסיוע שמקבלים ממשרדים שונים) למלאות את מחסורם — עכ"פ כפי יכולת ה"קרן", לא באופן של בזבוז, אבל באופן שיקבלו כל המצטרף להם ולבני ביתם, כדי

(106) ב"מ עז, א (ובפרש"י).
 (107) תהלים סג, ב"ג.
 (108) ע"פ לשון הכתוב — תצא כד, ה.
 (109) ראה שיחת י"א ניסן שנה זו סל"ד (לעיל ע' ...).
 (110) לשון הכתוב — תהלים צ, יו"ד.

שבמשך י"ב חדשים הראשונים יוכלו לעסוק בהפצת היהדות, התורה ומצוותי', ומתוך תנועה של מסירות-נפש, ולא להסתפק בעצמם, אלא "להרעיש" את כל בני' שנמצאים מסביבם.

כט. אמנם, כל האמור הוא רק שאלו שהורגלו בתנועת המס"נ במשך יובל שנים יהי' להם קל יותר לעסוק בזה; אבל אין זה פוטר את כל בני' שנולדו (או שבאו לפני זמן רב) במקום שבו יכולים להתנהג באופן של הרחבה, ללא צורך להשתמש בכח המסירות-נפש שלהם בגלוי, ועאכ"כ לא באופן של מסירות-נפש בפשטות — שגם עליהם מוטלת השליחות וההוראה האמורה במכתב הכללי, לפעול בהפצת היהדות, התורה ומצוותי', באופן של מסירת הרצון.

ובכללות — כאמור לעיל, שכל יהודי יאסוף עכ"פ עוד תשעה יהודים, ולהקים "עדה קדושה" שתלך ותכבוש חלק בעולם — לפעול בו ענין של גאולה מחומריות, ואפילו גאולה מגשמיות, עי"ז שעושים מגשמיות — רוחניות.

ויהי' שדיבורים אלו יגיעו בכל מקום שצריכים להגיע, ועכ"פ ובעיקר — שיפעלו פעולתם, ומכאן ולהבא יעסקו בכיבוש העולם ע"י לימוד התורה (כמדובר במשך זמן האחרון¹¹¹), שהעולם יהי' עולם תורני ("א תורה-וועלט").

וכיון שהתורה היא "תורת אמת" וביחד עם זה "תורת חסד" — יומשך על ידה "חסד הוי' מעולם ועד עולם"¹¹², שזהו"ע המשכת החסד שלא במדידה והגבלה (שלכן נמשך למטה באופן דטוב הנראה והנגלה), שלא כפי מדידת והגבלת עולמות התחתונים, ו"מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"¹¹³, בכל המצטרף.

ועד שבאים מתוך ריקוד ושמחה אמיתית לקבל פני משיח צדקנו בקרוב ממש, וב"שמחת עולם על ראשם"¹¹⁴.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א רמז לאחד המסובים מיוצאי רוסי' לנגן ניגון, וניגון "ניע באיוסיא .. ניעט ניעט ניקאָוואָ". ואח"כ הורה לו כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן הניגון "נאַשאַ סלוזשאַ", כשכ"ק אדמו"ר שליט"א מעודד את השירה בחזקה, ובאמצע השירה הורה לשרוק.

אח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "כן בקודש חזיתך", ולאח"ז חזר וניגן "צמאה לך נפשי וגו' כן בקודש חזיתך".]

* * *

(113) נוסח ברכה הג' דברהמ"ז.
 (114) ישע"י לה, יו"ד. נא, יא.

(111)
 (112) תהלים קג, יז.